

ירושלים, ט' בשבט תשע"ז

5 בפברואר 2017

חוזר מס' ח-06 - XXXX

לכבוד

התאגידים הבנקאיים וחברות כרטיסי האשראי

ניהול סיכוני איסור הלבנת הון ואיסור מימון טרור

(הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 411)

מבוא

1. בשנת 2012 עדכן ארגון ה-FATF את המלצותיו ליישום אפקטיבי של איסור הלבנת הון ומימון טרור, ובינואר 2014 פרסמה ועדת באזל הנחיות שנועדו להיות עקביות עם המלצות ה-FATF ולהשלים את המטרות והיעדים שלהן בדגש על פעילות של בנקים. התיקונים להוראה נעשו כדי להתאימה להמלצות אלו תוך תיקון ליקויים מדוח ההערכה האחרון של ארגון ה-Moneyval.
2. כתיבת ההוראה התבססה על מדריכים ועל רגולציה שכללה, בין היתר, מסמכי FATF רלוונטיים - סטנדרטים בינלאומיים (המלצות) בנושא איסור הלבנת הון ומימון טרור מ-12.2.2012, מתודולוגיה להערכת ציות להמלצות ויעילות המערכות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור מפברואר 2013, מדריך ללקוחות החשופים מבחינה ציבורית מיוני 2013, מדריך לגישה מבוססת סיכון במגזר הבנקאי מאוקטובר 2014, וכן מסמך באזל מינואר 2014 לעניין סיכונים הקשורים להלבנת הון ומימון טרור והנחיות של רשויות הפיקוח בקנדה ובהונג קונג.
3. ההוראה משלבת חוזרים וכן מכתבים פיקוחיים בנושא איסור הלבנת הון ואיסור מימון טרור, אשר פורסמו במהלך השנים, שחלפו מאז שנת 2010, אז בוצע התיקון המקיף האחרון להוראה.
4. ההוראה הורחבה ונערכה מחדש כהוראת ניהול סיכונים, היינו זיהוי והערכת הסיכונים, וכן צעדים אופרטיביים להפחתת סיכונים.
5. במקביל מפורסם קובץ שאלות ותשובות למתן הבהרות לסוגיות שונות שהתעוררו, אגב תיקון ההוראה.
6. לאחר התייעצות עם הוועדה המייעצת בעניינים הנוגעים לעסקי בנקאות ובאישור הנגידה, החלטתי על עדכון ההוראה כמפורט להלן.

התיקונים העיקריים להוראה

פרק א' - כללי

7. נוסף הסבר לגישה מבוססת סיכון בהתאם להמלצות ה-FATF והתייחסות לשלושת קווי ההגנה בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 310.
8. ההגדרות בהוראה חודדו ורוכזו לסעיף אחד. בין היתר, נוספו הגדרות ל"איש ציבור מקומי" ו"בעל תפקיד בכיר בארגון בינלאומי".

פרק ב' - ממשל תאגידי

9. הורחב פירוט התפקידים של פונקציות הממשל התאגידי, תוך התאמתם לניהול סיכון הציות בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 308.
10. הורחבו הנושאים הכלולים במדיניות איסור הלבנת הון ואיסור מימון טרור, גם כחלק מאיחוד מכתבים וחוזרים לתוך ההוראה.

פרק ג' - הערכת סיכונים

11. בביצוע הערכת סיכונים, פורטו הגורמים שעליהם נדרש התאגיד הבנקאי להתבסס, וכן פורט בסיס המידע שעל התאגיד הבנקאי לאסוף מגורמים פנימיים וחיצוניים בכדי לגבש את הערכת הסיכונים.

פרק ד' - הפחתת סיכונים

12. בקביעת מדיניות ונהלי הכר את הלקוח נדרש התאגיד הבנקאי להביא בחשבון את גורמי הסיכון שפורטו בהוראה. חלוקת גורמי הסיכון נעשתה לפי לקוחות, מדינות וטריטוריות ומוצרים, שירותים וערוצי הפצה.
13. תאגיד בנקאי נדרש להעריך, באמצעות שאלון מובנה וממוכן, את רמת סיכון איסור הלבנת הון ואיסור מימון טרור הנשקפת לו מפעילות מול הלקוח, בהתבסס, בין היתר, על משתני הסיכון שפורטו בהוראה, תוך שקלול גורמי הסיכון. כאשר זוהה הלקוח כבעל סיכון גבוה, נדרש התאגיד הבנקאי לנקוט באחת או יותר מהפעולות המפורטות בהוראה.

פרק ה' - פעילות בסיכון

14. הרחבת הפירוט של פעילויות בסיכון:
  - א. לקוחות החשופים מבחינה ציבורית יכללו מעתה גם אנשי ציבור מקומיים ובעלי תפקיד בכיר בארגון בינלאומי. בנוסף, פורטו בהוראה גורמים בהם יתחשב תאגיד בנקאי לבירור מקור הכספים שעתידיים להיות מופקדים בחשבון טרם פתיחתו ובמהלך ההתקשרות העסקית.
  - ב. בעת פתיחת חשבונות קורספונדנט, נדרש התאגיד הבנקאי לאסוף מידע ממקורות גלויים וכן משאלונים, כדי להכיר ולהבין את מהות עסקיהם של בנקים המנהלים אצלו חשבון קורספונדנט, תוך התחשבות בגורמים שפורטו בהוראה.

- ג. רשימת הפעילויות בסיכון מטבע הדברים אינה ממצה, ועל התאגיד הבנקאי לקבוע פעילויות נוספות בסיכון, לצורך כך ניתן להיעזר בפרמטרים שנקבעו בפרק העוסק בהפחתת הסיכונים, ובהערכת הסיכונים הלאומית, כשתפורסם.
15. בהוראה שולבו מכתבי המפקח בנושאים הבאים:
- א. פעילות מול מאגד (מכתב מיום 5.8.2013).
- ב. ביצוע העברות שמקורן או יעדן חשבונות בנק המשמשים לכאורה לפעילות הימורים בלתי חוקית (מכתב מיום 29.1.2012).
- ג. סיכון מפעילות חוצת-גבולות (cross-border) של לקוחות (מכתב מיום 16.3.2015).

פרק ו' - היקף פעילות - ניהול סיכונים קבוצתי

16. פורטו דרישות לגיבוש מדיניות קבוצתית לתאגידי בנקאיים המנהלים פעילות בינלאומית באמצעות חברות בנות או סניפים בתחומי שיפוט מחוץ לישראל. בין היתר נקבע כי במקרה בו התאגיד הבנקאי נדרש ליישם את ההוראות המחמירות (מבין הדרישות המקומיות ודרישות הוראה זו), ואלו עומדות בסתירה להוראות הדין במדינה המארחת, יש לקבוע בקרות נוספות וכן לשקול את המשך הפעילות באותה מדינה.

תחילה

17. תחילת התיקונים לפי חוזר זה היא ביום 1.1.2018.

הוראות מעבר

18. בעקבות האיסור על פתיחת חשבונות ממוספרים, נדרש התאגיד הבנקאי לפעול להפיכת חשבונות ממוספרים לחשבונות רגילים עד ליום 31.12.2017.

עדכון קבצים

19. מצ"ב דפים לעדכון קובץ הוראות ניהול בנקאי תקין:

להכניס עמוד

411-1-28 [16] (2/17)

להוציא עמוד

411-1-14 [15] (11/16)